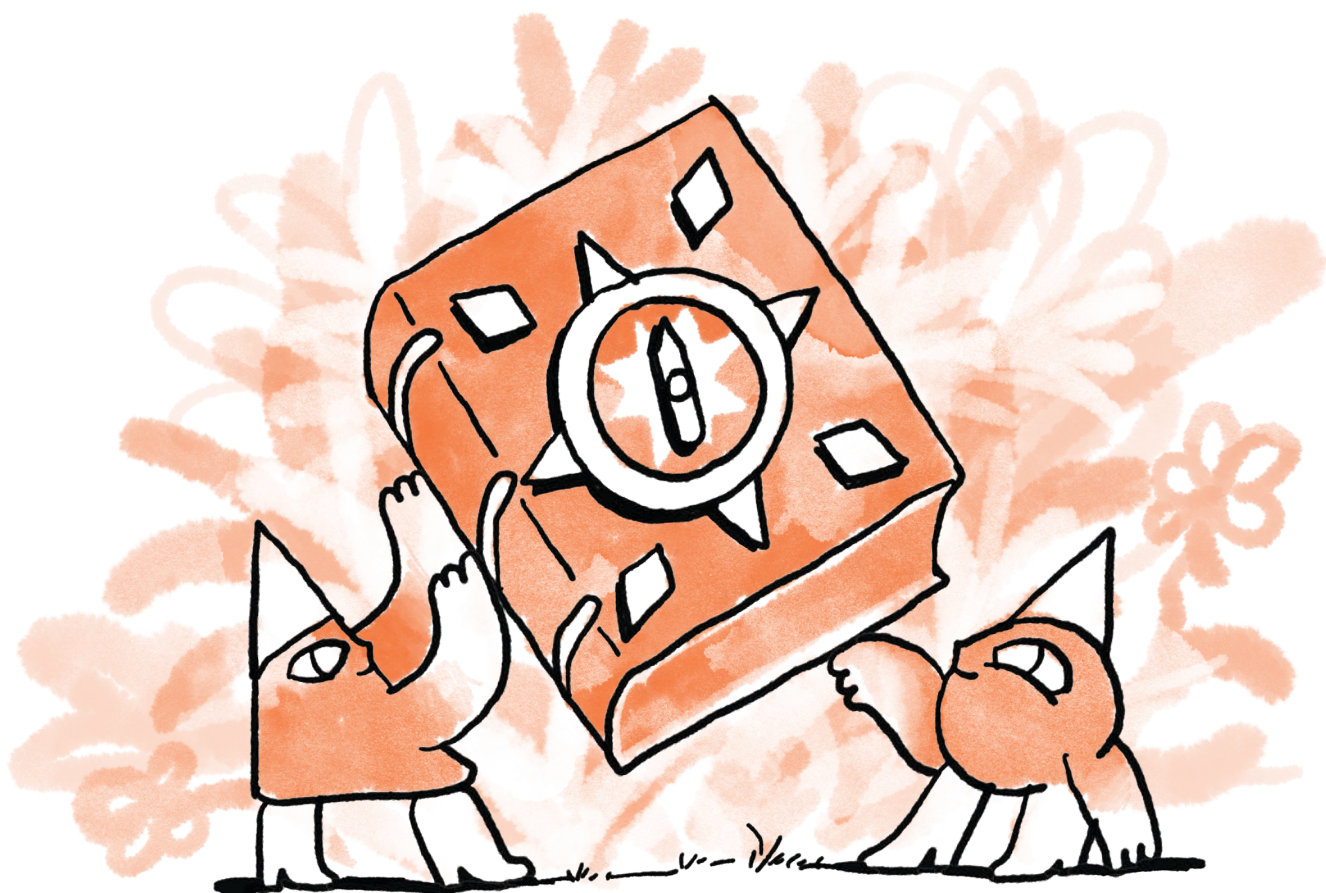

CREATIVEGPS TYÖKIRJA

LÖYDÄ UUSI SUUNTA URALLES!

Interreg

Co-funded by
the European Union

Central Baltic Programme

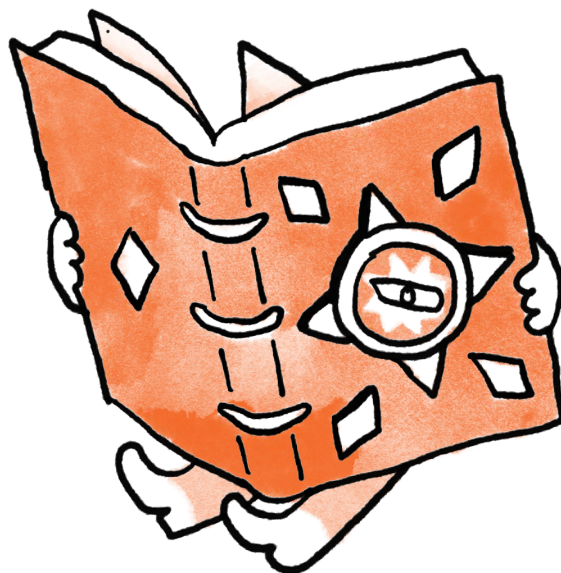
CreativeGPS

Northern
Dimension
Partnership
on Culture

TAKU
Trade Union for
Art and Culture
Professionals

Tallinn
Business
Incubator

TERVETULOA **CREATIVEGPS**-TYÖKIRJAN PARIIN!

Oletko taiteen, kulttuurin tai luovien alojen ammattilainen? Haluatko oppia uusia työelämätaitoja ja edistää uraasi? Tämä työkirja on sinulle!

Määrittelimme uran kehittämisen ja strategisen hallinnan kannalta kuusi keskeistä teemaa – ja löydät kirjasta seuraavat osa-alueet:

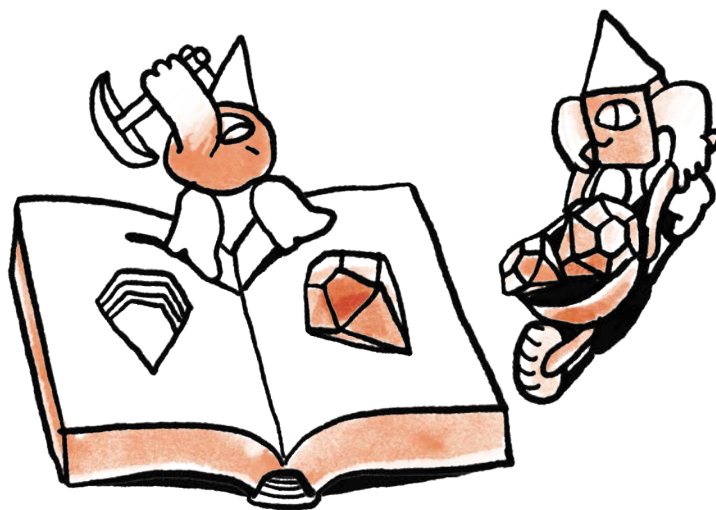
● ASiantuntijabrändin rakentaminen	4
● Vauhtia ja varmuutta työnhakuun	9
● Yrittäjyys	17
● Sosiaalisen median strateginen käyttö	22
● Verkostoituminen	27
● Moniammatillinen yhteistyö	32

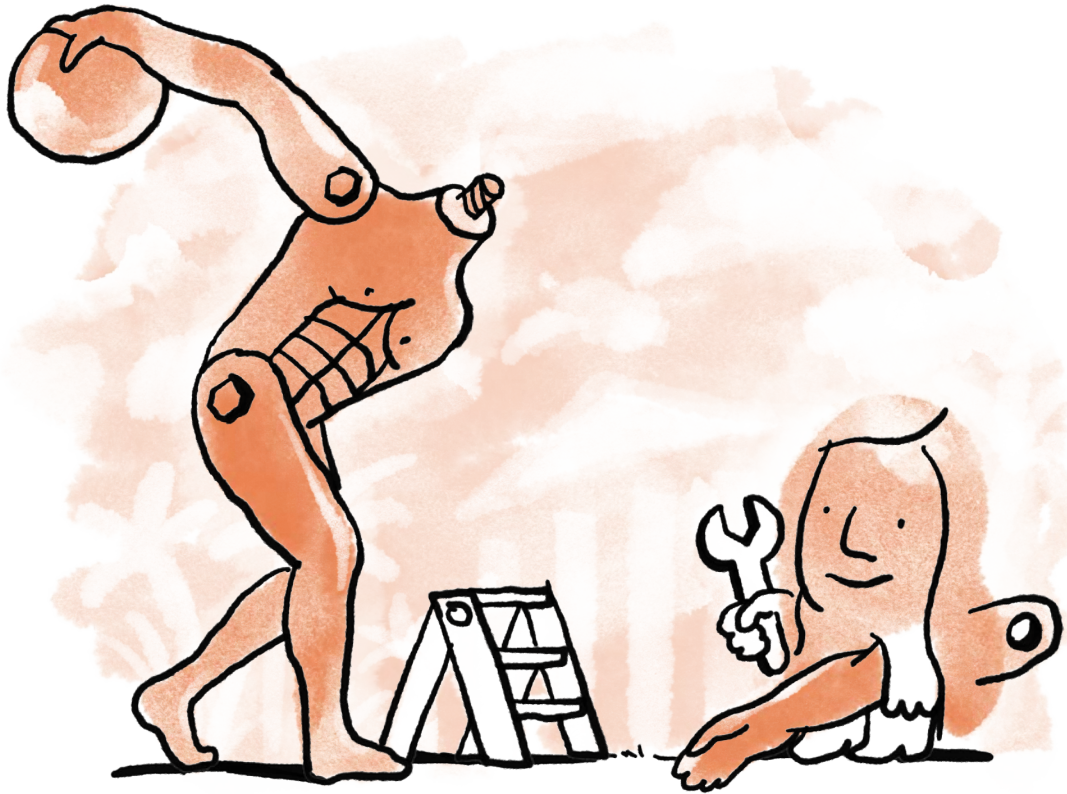
NÄIN KÄYTÄT TYÖKIRJAA

Työkirjaa voi käyttää sekä fyysisenä kirjana että verkkoversiona. Käytinpä sitä kummin tahansa, suosittelemme valitsemaan tietyn ajanjakson, jonka aikana käyt aineistot läpi – esimerkiksi kuudelle viikolle jaettuna voit keskittyä yhteen osa-alueeseen aina viikon ajan. Tee tehtävät, katso asiantuntijavideot ja tutki lisätietoa tarjoavia linkkejä sekä lähteitä.

Jokaiseen teemaan liittyen on koostettu kysymyksiä pohdiskelua ja keskustelua varten. Suosittelemme käymään niitä läpi kollegan tai vertaisen kanssa. Ehkä voisit käydä työkirjaa läpi samaa tahtia toisen luovien alojen ammattilaisen kanssa ja tavata säännöllisesti keskustelun merkeissä? Oppiminen on hauskeempaa yhdessä, ja edistyt paremmin, kun olet vastuussa myös toiselle etkä vain itsellesi!

Työkirja syntyi osana Interreg Central Baltic -ohjelman rahoittamaa *CreativeGPS: Creative Professionals Navigating the Job Market: Skill Building and Transnational Peer Learning for Added Agency* -hanketta, joka toteutettiin vuosina 2024–2025. Työkirjan tuottivat hankekumppanit Northern Dimension Partnership Culture (NDPC) Latviasta, Tallinn Business Incubator Virosta sekä Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry Suomesta. Työryhmässä olivat mukana Krista Petäjäjärvi ja Mära Skuja, Nele Plutus ja Teele Tomps sekä Vilja Byström ja Nea Leo. Työkirjan visuaalisesta sisällöstä vastasi kuvittaja Mārtiņš Zutis.

ASIAANTUNTIJABRÄNDIN RAKENTAMINEN

**TUO VAHVUUTESI ESIIN JA EROTU JOUKOSTA!
OPI RAKENTAMAAN AMMATILLINEN PROFIILI,
JONKA AVULLA VOIT EDISTÄÄ URAASI JA LUODA
UUSIA MAHDOLLISUUKSIA.**

Osaamisen selkeyttäminen ja siitä viestiminen on helpompaa, kun tunnet omat arvosi ja ammatilliset tavoitteesi. Olitpa freelancer, yrittäjä tai työsuhteesta haaveileva, pohdi millaista asiantuntemusta ja osaamista tarjoat.

Asiantuntijabrändi ei ole vain näkyvyyttä ja somea, vaan se on keino tehdä osaamisestasi tunnistettavaa. Se kertoo asiakkaille ja potentiaalisille työnantajille, kuka olet ja miksi sinun kanssasi kannattaa tehdä yhteistyötä.

Opi tuomaan taitosi esiin hissipuheen ja brändilauseen avulla. Tällöin työnantajien tai asiakkaiden on helpompi nähdä, millaista asiantuntemusta tuot mukanasasi ja miten juuri sinä täytät heidän tarpeensa. Luovalla ja kulttuurialalla kilpailu on kovaa, ja tunnistettava profiili toimii jatkuvana työhakemuksena ja käyntikorttina.

MUISTILISTA

- Olen tunnistanut ja sanoittanut oman osaamiseni ja jaotellut sen eri teemoihin, jotka kuvastat ammatillista identiteettiäni ja sitä hyötyä, jonka voin tarjota.
- Olen alkanut seurata uusia kehityssuuntia ja verkostoidun aktiivisesti myös alani ulkopuolella.
- Olen tunnistanut potentiaaliset kohderyhmät ja verkostot: työnantajat, toimeksiantajat, projektinvetäjät ja yhteistyökumppanit.
- Olen asettanut ammatillisia tavoitteita ja pohtinut, missä haluan olla kuuden kuukauden tai kahden vuoden päästä.
- Olen kerännyt esimerkkejä ja näyttöä osaamisestani ja saavutuksistani (esim. portfolio tai case-tarinoita).

KYSYMYKSIÄ POHDITTAVAKSI JA KESKUSTELTAVAKSI

- Edustaako asiantuntijabrändisi aidosti sitä, kuka olet? Mikä erottaa sinut muista asiantuntijoista?
- Millaisten esimerkkien avulla voisit tuoda asiantuntijabrändiäsi esiin potentiaalisille työnantajille ja asiakkaille?
- Tavoitteletko työllistymistä, freelance-työtä, yrittäjyyttä vai näiden yhdistelmää? Suunnittele kolme erilaista skenaariota siitä, miten voit varmistaa vakaan toimeentulon asiantuntijabrändilläsi.

TEHTÄVÄ

KITEYTÄ OSAAMISESI HISSIPUHEESEEN

Hissipuhe on teksti, joka auttaa sinua kertomaan ytimekkäästi ja tehokkaasti mitä teet, ketä palvelet, millaisia tuloksia saat aikaan ja kuinka teet sen.

Alla oleva rakenne auttaa keskittymään olennaiseen – sinun tarvitsee vain täyttää tyhjät kohdat:

Autan [ketä autat tai palvelet] _____

saavuttamaan/järjestämään [millaisia tuloksia saat aikaan tai millaisia ongelmia ratkaiset] _____

ilman [kipukohdat tai haasteet, jotka asiakkaasi/yhteistyökumppanisi haluaa välttää tai ratkaista] _____

[uniikki ratkaisu] **avulla/kautta** _____

Esimerkkejä:

● Graafinen suunnittelija

Olen [nimesi]. Autan luovia ja kasvavia yrityksiä saavuttamaan brändivisionsa ilman heikkoa visuaalista sisältöä tai toimimattomien teknisten ratkaisujen aiheuttamaa turhautumista huippuluokan suunnittelun avulla.

● Kulttuurituottaja

Olen [nimesi]. Autan organisaatioita järjestämään yritystapahtumia, jotka lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta ilman logistisia ongelmia tai stressiä tekemäni luotettavan ja tehokkaan tuotantotyön kautta.

LINKKEJÄ HYÖDYLLISIIN LÄHTEISIIN

Opi perustelemaan osaamisesi taide- ja kulttuurialan asiantuntijana

Taide- ja kulttuurialan asiantuntija voi perustella mm. palkan- korotustoivettaan kertomalla työnsä tuloksista, kasvaneesta osaamisestaan ja vastuistaan. Emmi Harjuniemi valottaa TAKUn artikkelissa myös asiantuntijabrändin merkitystä ja ohjeistaa sen rakentamiseen.

www.taku.fi/opi-perustelemaan-osaamisesi

GaryVee YouTubessa

Gary Vaynerchuk (@garyvee) on sarjayrittäjä ja markkinoinnin ammattilainen, joka tunnetaan suorasta viestintätyylistään ja tulevaisuuteen suuntautuneesta ajattelustaan. Hän on luonut menestyksekkään uran henkilöbrändäyksen ja digitaalisen liiketoiminnan parissa.

www.youtube.com/channel/UCctXZhXmG-kf3tIIXgVZUlw

The Futur YouTubessa

The Futur (@thefutur) on YouTube-kanava ja oppimisalusta, jota johtaa Chris Do. Alusta tarjoaa luovan alan ammattilaisille työkaluja ja oivalluksia brändäykseen, designiin ja liiketoiminnan kehittämiseen.

www.youtube.com/@thefutur

Richard van der Blom LinkedInissä

Richard van der Blom on LinkedIn-algoritmien asiantuntija ja sosiaalisen myynnin (*social selling*) edelläkävijä. Hän jakaa käytännön vinkkejä tehokkaaseen verkostoitumiseen ja sisällöntuottamiseen LinkedInissä.

www.linkedin.com/in/richardvanderblom

VINKKEJÄ JA SEURAAVAT ASKELEET

Verkostoidu ja pyydä apua

Millaista ulkopuolista asiantuntemusta tarvitset brändisi rakentamiseen? Kartoita mahdolliset visuaalisesta tai teknisestä sisällöstä vastaavat kumppanit.

Tee brändisi näkyväksi

Osallistu asiantuntijatapahtumiin ja alasi seminaareihin. Hyödynnä digitaalisia alustoja, kuten portfolioita, videoita ja ammatilais sisältöä, houkutellaksesi potentiaalisia työnantajia ja yhteistyökumppaneita.

Rakenna uskottavuutta

Viesti luottamusta hinnoittelun, vastuullisten kumppanuuksien ja vuorovaikutuksen avulla. Käytä saatua palautetta ja aiempia onnistumisia vahvuuksiesi korostamiseen.

“Asiantuntijabrändäyksessä ei ole kyse siitä, kuinka paljon tiedät, vaan siitä, mitä muut tietävät sinun tietävän.”

Emmi Harjuniemi,
Empaattinen brändistrategi

ASIAANTUNTIJABRÄNDIN RESEPTI

Tällä videolla Emmi Harjuniemi jakaa yksinkertaisen mutta tehokkaan reseptinsä vahvan asiantuntijabrändin rakentamiseen. Hän alustaa, että asiantuntijabrändäyksessä ei ole kyse siitä, kuinka paljon tiedät, vaan siitä, mitä muut tietävät sinun tietävän. Tunnistamalla vahvuutesi, valitsemalla selkeät osaamisen teemat ja olemalla johdonmukaisesti läsnä rakennat tunnettuutta ja luottamusta asiakkaiden tai työnantajien suuntaan. Näkyvyys ei ole turhamaisuutta, se on strategiaa – ja avain uusien mahdollisuuksien avautumiseen, arvokkaiden yhteyksien luomiseen ja kasvun vauhdittamiseen.

www.bit.ly/EXPERT-BRAND

VAUHTIA JA VARMUUTTA TYÖNHAKUUN

**OLETKO VALMIS SEURAAVAAN URAHYPPYYN?
OPI, MITEN NÄKYVYYS, RESILIENSSI JA ITSESTÄSI
KERTOMINEN AVAAVAT OVIA UUSILLE
MAHDOLLISUUKSILLE.**

Kulttuuri- tai luovan alan uran luomiseen ja oman paikan löytämiseen tarvitaan itsetuntemusta, hyviä kontakteja ja kykyä tunnistaa mahdollisuuksia. Olemalla aktiivinen ja oma-aloitteinen voit vaikuttaa urapolkusi suuntaan ja kasvattaa mahdollisuuksiasi löytää merkityksellistä työtä.

Olennaisten kysymysten esittäminen auttaa pääsemään alkuun ammatillisen identiteetin muodostamisessa: Mikä innostaa sinua? Millaisessa työympäristössä kukoistat?

Urakehitys on jatkuva matka, eikä ole olemassa vaihetta, jolloin olet ”lopullisesti valmis”. Vastoinikäymiset ja haasteet ovat muutakin kuin esteitä: ne ovat kasvun paikkoja, jotka auttavat rakentamaan merkityksellistä ja omien arvojen mukaista uraa. Tämä luku tarjoaa työkaluja, joiden avulla voit tunnistaa vahvuuksiasi ja luoda yhteyksiä yhteisöihin, jotka auttavat sinua kehittymään.

MUISTILISTA

Olen päivittänyt työnhaun asiakirjani. CV:ni sisältää olennaiset tiedot aiemmasta relevantista työkokemuksesta, harjoitteluista ja vapaaehtoistöistä sekä niihin liittyneistä työtehtävistä, vastuista ja oppimistani taidoista.

Olen pohtinut, mikä merkitsee minulle työelämässä eniten ja etsinyt arvojeni mukaisia työpaikkoja.

Olen perehtynyt alani tämänhetkisiin työmarkkinatrendeihin ja voin osoittaa, kuinka osaamiseni vastaa näihin tarpeisiin.

Olen kartoittanut erilaisia työllistymistä tukevia palveluita ja oppimis-mahdollisuuksia, kuten kursseja, uraohjausta, mentorointiohjelmia, vertaissparrausta ja verkostoja.

Olen tutkinut minua kiinnostavia työpaikkoja ja organisaatioita, jotka vastaavat unelmauraani.

KYSYMYKSIÄ POHDITTAVAKSI JA KESKUSTELTAVAKSI

Löydä itsesi uudelleen. Ulkoiset odotukset saattavat muokata sitä, miten näemme itsemme, mutta kun tutkimme keho-mieli-tunne -järjestelmäämme uteliaasti, voimme nähdä millaisia todella olemme.

Kuka tukee kasvuasi? Hakeudu vertaisryhmään tai etsi itsellesi ammatillinen yhteisö. Luottamus kasvaa, oivalluksia syntyy ja kehitystä tapahtuu jaetuissa tiloissa vuorovaikutuksen kautta.

Onko sinulla jokin pelko, joka pidättelee sinua urallasi? Esteiden tunnistaminen on ensimmäinen askel kohti resilienssin vahvistumista ja määrätietoisuuden sekä rohkeuden löytymistä.

TEHTÄVÄ

ARVOT JA URAPOLUN VALINTA

1. Tunnista, mikä on sinulle tärkeää

Pohdi, mikä on sinulle tärkeintä urallasi. Voit käyttää apuna alla olevaa tehtävää, jossa arvioidaan seuraavia työhön liittyviä ominaisuuksia:

- ☐ Mahdollisuus tehdä merkityksellistä työtä _____ ☐
- ☐ Mielenkiintoiset työtehtävät _____ ☐
- ☐ Varma toimeentulo _____ ☐
- ☐ Työnantajan kanssa yhtenevät arvot _____ ☐
- ☐ Hyvä palkka _____ ☐
- ☐ Mahdollisuus kehittyä työssä _____ ☐
- ☐ Työpaikan joustavuus (sijainti, työajat, työtehtävät) _____ ☐
- ☐ Työn ja perhe-elämän tasapaino _____ ☐
- ☐ Kansainvälinen yhteistyö tai monialainen työ _____ ☐

2. Pisteytä ominaisuudet

Pisteytä kukin ominaisuus asteikolla 0–10, jossa

0

= Ei lainkaan tärkeä

10

= Erittäin tärkeä

3. Tee urahaaveistasi tavoitekartta

- Ilmaise uratavoitteitasi visuaalisilla elementeillä (kuvat, sanat tai symbolit).
- Tee pisteytyksen perusteella yhteenveto sinulle tärkeimmistä työelämän ominaisuuksista.
- Pidä tavoitekartta saatavilla tulevaisuutta varten.

4. Tarkista ja säädä

Palaa tavoitekarttasi äärelle tulevien kuukausien kuluessa, arvioi tavoitteitasi uudelleen ja hio urapolkuasi tarvittaessa.

TULKITSE URAPOLKUSI SUUNTA – MITÄ VASTAUKSESI KERTO VAT?

- **Jos merkityksellisyys (8–10) ja arvot (8–10) ovat sinulle tärkeimpiä**
Keskity arvopohjaiseen työhön esimerkiksi järjestöissä, taiteellisissa projekteissa ja yhteiskunnallisesti vaikuttavissa hankkeissa. Myös yrittäjyys ja omien projektien kehittäminen voivat antaa vapautta ammatillisen suunnan löytämiseen.
- **Jos mielenkiintoiset työtehtävät (8–10) ja kehittymismahdollisuudet (8–10) ovat ykkösprioriteettejasi**
Hakeudu dynaamiseen työympäristöön, joka edistää jatkuvaa oppimista ja kasvua. Startupit, freelance-työ tai vahvasti henkilöstön kehittämiseen panostavat yritykset voivat olla hyviä vaihtoehtoja.
- **Jos varma toimeentulo (8–10) ja hyvä palkka (8–10) ovat sinulle tärkeimpiä**
Suosi vakaita, hyväpalkkaisia työpaikkoja esimerkiksi valtiolla tai kunnissa, luovien alojen kaupallisella sektorilla tai freelance-työssä, jossa on laaja asiakaskanta.
- **Jos joustavuus (8–10) ja työn ja muun elämän tasapaino (8–10) ovat sinulle keskeisiä**
Priorisoi töitä, joita voi tehdä etänä, freelancerina tai joustavalla aikataululla. Selvitä, miten perheet huomioidaan eri yrityksissä ja millaisia työaikaan liittyviä käytäntöjä niissä on.
- **Jos kansainvälinen yhteistyö ja monialaisuus (8–10) ovat sinulle tärkeitä**
Hakeudu tehtäviin, joihin liittyy monialaista tiimityötä, kulttuurivaihtoja ja monipuolista asiantuntijuutta. Harkitse globaaleja organisaatioita, etätyötä tai kansainvälisiä projekteja.
- **Jos pisteet ovat pääosin matalia (0–4)**
Pohdi, kuinka hyvin nykyinen työsi vastaa toiveitasi. Millainen työ todella motivoisi sinua ja lisäisi työtyytyväisyyttäsi? Uusien luovien alojen ja täysin erilaisten urapolkujen pohtiminen voi olla hyvä idea.

LINKKEJÄ HYÖDYLLISIIN LÄHTEISIIN

Kehitä työllistymistaitojasi

Ammatillisen osaamisen ja akateemisten taitojen ohella työnantajat arvostavat rekrytoinnissa myös muita tärkeitä ominaisuuksia. Lue lisää Oxfordin yliopiston urapalveluiden työllistymisoppaasta.

www.careers.ox.ac.uk/develop-your-employability-skills

Osaamisen hinnoittelu

Ymmärtääksesi omaa tulonmuodostustasi tulee omaa työskentelyä katsoa hinnoittelun näkökulmasta niin vuositasolla kuin kuukauden, viikon, päivän ja tunnin jaksoissa. Katso laskukaava TAKUn sivuilta:

www.taku.fi/oman-tyon-hinnoittelu

Viisivuotinen urasuunnitelma

Pitkän aikavälin urasuunnitelma voi auttaa vähentämään uraan liittyvää stressiä. Lue Harvard Business Review'n artikkeli urasuunnittelusta.

www.hbr.org/2023/09/how-to-develop-a-5-year-career-plan

Osaamisen uudet suunnat

Lookout-työkalu on helppokäyttöinen ja havainnollinen asiantuntijoiden kehittämä apuväline, jonka tarkoituksena on tukea ja opastaa tunnistamaan omaa potentiaaliaan ja työllistymään.

www.thinglink.com/card/1672519364202463234

Web3 - Pikaopas luovalle tekijälle

Millaisia sisältöjä luovan alan tekijät tällä hetkellä tuottavat Web3:ssa? Entä millaisia pelisääntöjä Web3:ssa toimiminen edellyttää ja mitä ansaintalogiikoita siellä on mahdollista rakentaa? Lue lisää:

<https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2023/09/web3-pikaopas-luovalle-tekijalle-2023-humanistinen-amk.pdf>

Osuuskunnista apua työllistymiseen

Osuuskunnat edesauttavat luovan työn tekemisen jatkumista, auttavat jakamaan hallinnollisen vastuun sekä tukevat yhteisönä jäseniään. Tutustu Creve-hankkeen materiaaleihin:

www.creve.fi/blogit/voisivatko-luovien-alojen-osuuskunnat-helpottaa-taide-ja-kulttuurialan-tilannetta

Mistä kasvua luovalle ja kulttuurialalle?

Giglen julkaisu tarkastelee kulttuurialan työn tuottavuutta, ansaintamahdollisuuksia ja digitalisaation vaikutuksia:

<https://www.gigle.fi/selvitys>

Mitä osaamisidentiteetti tarkoittaa?

Katso lyhyt video osaamisidentiteetistä, joka on avainkäsite tulevaisuuden työelämässä. Videon on suunnitellut ja tuottanut Uusille urille -hanke.

www.youtube.com/watch?v=o32PosQfsZo

VINKKEJÄ JA SEURAAVAT ASKELEET

Muista, että jos et saa haastattelukutsua, se ei kerro suoraan hakemuksesi laadusta. Pyydä palautetta ja huomioi yhdenvertaisuutta edistävän anonyymien rekrytoinnin yleistymisen.

Suorahaku ja verkostojen kautta työllistyminen on yleistä kulttuuri- ja luovilla aloilla. Pysy aktiivisena, seuraa työnantajia ja hyödynnä LinkedIn sekä alan tapahtumat asiantuntijabrändisi esiin tuomiseksi.

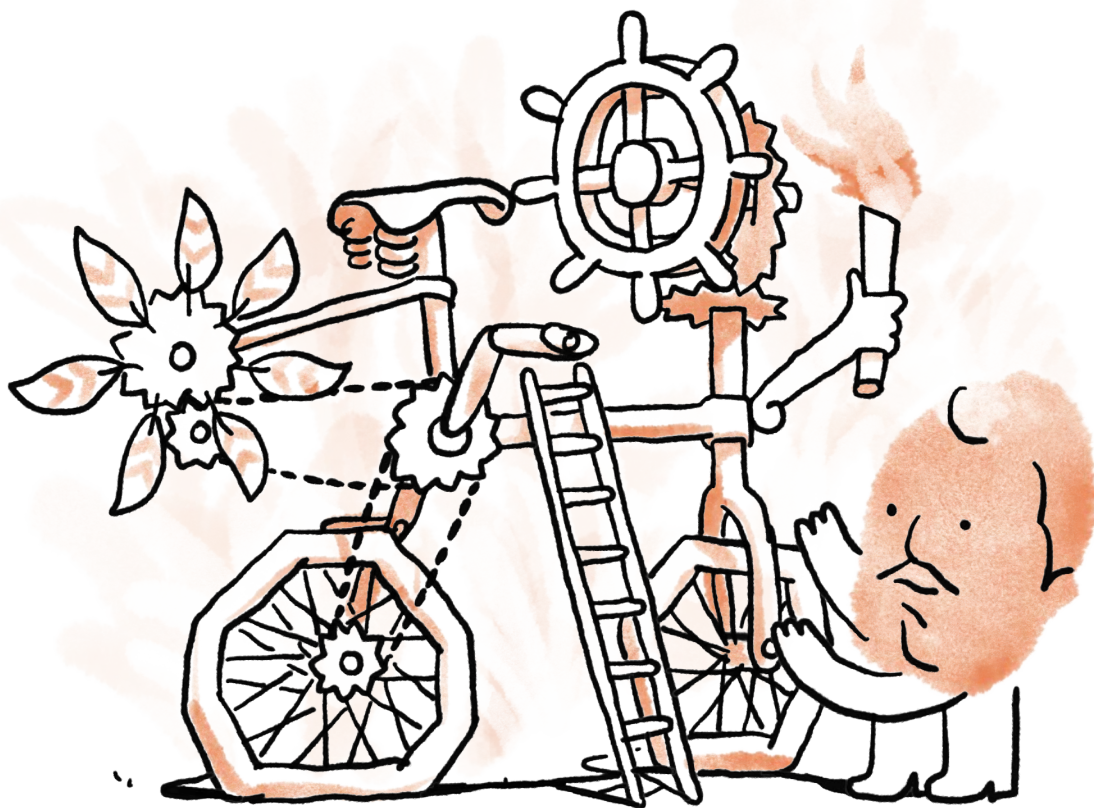
Etene urallasi askel kerrallaan. Hae paikkoja rohkeasti, vaikka et täyttäisikään kaikkia vaatimuksia. Saat vähintäänkin hyvää kokemusta, ja kun tuot vahvuutesi oikein esille, sinulla voi olla mahdollisuus edetä.

“Selvitäkseen muuttuvilla luovilla ja kulttuurialoilla on siirryttävä tilaisuuksien odottamisesta niiden luomiseen. Se onnistuu, kun yhdistää taiteellisen vision yrittäjälähtöiseen ajatteluun, yhteistyöhön ja jatkuvaan oppimiseen.”

Laura Köönikkä,
Ratkaisukeskeinen työnohjaaja ja luova yrittäjä

YRITTÄJYYS

VOISIKO KULTTUURIALAN YRITTÄJYYS OLLA SINUA VARTEN? ANALYSOI LIIKEIDEAASI, POHDI OSAAMISTASI JA SELVITÄ, MITÄ YRITYKSEN PYÖRITTÄMINEN VAATII.

Jos haluat olla itsenäinen toimija ja päättää työajoistasi ja projekteistasi, yrittäjyys voi olla sinua varten. Yrittäjyys tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden, jos kaipaat itsenäisyyttä ja haluat hallita omaa ajankäyttöäsi – mutta olet valmis myös kantamaan vastuuta. Yrittäjyys ruokkii luovaa vapautta, ja tulot ovat usein suoraan verrannollisia tehdyn työn määrään. Se on matka, joka lisää sitkeyttä ja opettaa jatkuvasti uutta.

Säännöllisten tulojen riittämättömyys tai epätasaisuus tarkoittaa, että on löydettävä omia, vakituisia asiakkaita ja kannettava vastuu itselle riittävästä tulotasosta. Vaikka palkkatyö on usein turvatumpaa, yrittäjyys tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa omaan menestykseen.

MUISTILISTA

Onko tuotteellesi tai palvelullesi kysyntää?

Ratkaiseeko ideasi jonkin ongelman? Onko se jotain, mistä ihmiset olisivat valmiita maksamaan?

Onko ideasi tai taitosi parempi kuin kilpailijoillasi?

Teetkö jotain ainutlaatuista? Todennäköisesti on muitakin, jotka tekevät jotain vastaavaa. Mikä tekee sinusta ja liikeideastasi erityisen? On tärkeää erottua muista – mikä on myyntivalttisi

Onko sinulla tai tiimilläsi tarvittavat tiedot ja taidot?

Onko sinulla tai kumppaneillasi liikeidean toteuttamiseen tarvittavat taidot? Kaikkea ei tarvitse osata, mutta on oltava rehellinen sen suhteen, missä olet hyvä ja missä on vielä opittavaa.

Onko olemassa tarpeeksi asiakkaita, jotka ovat valmiita maksamaan tuotteestasi tai asiantuntijapalvelustasi?

Ovatko työn tilaajat valmiita maksamaan hinnan, joka kattaa kulut ja tarjoaa sinulle toimeentulon? Tutki, mitä muut laskuttavat vastaavista tuotteista tai asiantuntijapalveluista, ja yritä laatia realistinen budjetti. Tähtäsit sitten pää- tai sivutoimiseen yrittäjyyteen.

Onko tuotteellasi tai asiantuntijapalvelullasi kasvupotentiaalia?

Jos kysyntä yhtäkkiä kasvaa valtavasti, voitko skaalata palvelusi volyymiä tai kasvattaa tuotantoasi? Haluavatko ihmiset tätä vielä vuoden tai viiden vuoden kuluttua? Voitko kasvattaa tuotteesi tai palvelusi myyntiä ilman, että sinun on palkattava paljon uusia työntekijöitä?

KYSYMYKSIÄ POHDITTAVAKSI JA KESKUSTELTAVAKSI

Arvostatko taloudellista vakautta enemmän kuin luovaa vapautta?

Onko sinulla osaamista, jolla voisit työllistää itsesi freelancerina tai useita eri työnmuotoja yhdistellen?

Mitä liikeideastasi puuttuu, kun katsot viiden huomioitavan asian muistilistaa?

LINKKEJÄ HYÖDYLLISIIN LÄHTEISIIN

Yrittäjän laaja tietopaketti

Tutustu akavalaisten ammatinharjoittajien ja yrittäjien edunvalvontaan, jäsenetuihin, yrityksen perustamiseen, toimintaan ja lopettamiseen sekä sosiaaliturvaan, verotukseen, vakuutuksiin ja rahoitukseen liittyen.

www.akavanerityisalat.fi/jasenyys/yrittaja-jasenena

Kiertotalous

Opi lisää siitä, miksi kestävyys ja kiertotalous ovat tärkeitä. Selvitä, kuinka voit parantaa tuotteesi tai palvelusi kestävyttä. Katso esimerkkejä muiden yritysten kiertotalousratkaisuista.

inkubaator.tallinn.ee/en/circulareconomy

CCI Learning Module Toolbox

Videoita, joista saat hyödyllisiä vinkkejä luovien alojen yrittäjänä toimimiseen. Alusta tarjoaa kokonaisvaltaista tukea yrittäjyyden alkutaipaleelle.

www.ccitoolbox.com

Tapausesimerkkejä

Osaamisen tuotteistaminen

Tutustu TAKUn artikkelissa tuotteistamisen hyötyihin ja vaiheisiin: Miten omasta osaamisesta voi muotoilla asiakaslähtöisiä, ostettavissa olevia kokonaisuuksia ja ansaintamallin?

www.taku.fi/oman-osaamisen-tuotteistaminen

VINKKEJÄ JA SEURAAVAT ASKELEET

Kysy potentiaalisilta asiakkailta, pitävätkö he tuotettasi tai palveluasi kiinnostavana.

Opi tuntemaan kilpailijasi ja selvitä alan hintataso.

Aseta tavoitteita ja laadi suunnitelma, kuinka etenet ja miten miten mittaat edistymistä.

TEHTÄVÄ

TEE YRITTÄJYYDEN ITSEARVIOINTITESTI

Katso liite

“Menestynyt yrittäjä on päättäväinen, keskittyy luomaan arvoa asiakkailleen ja on aina perillä yrityksensä taloustilanteesta.”

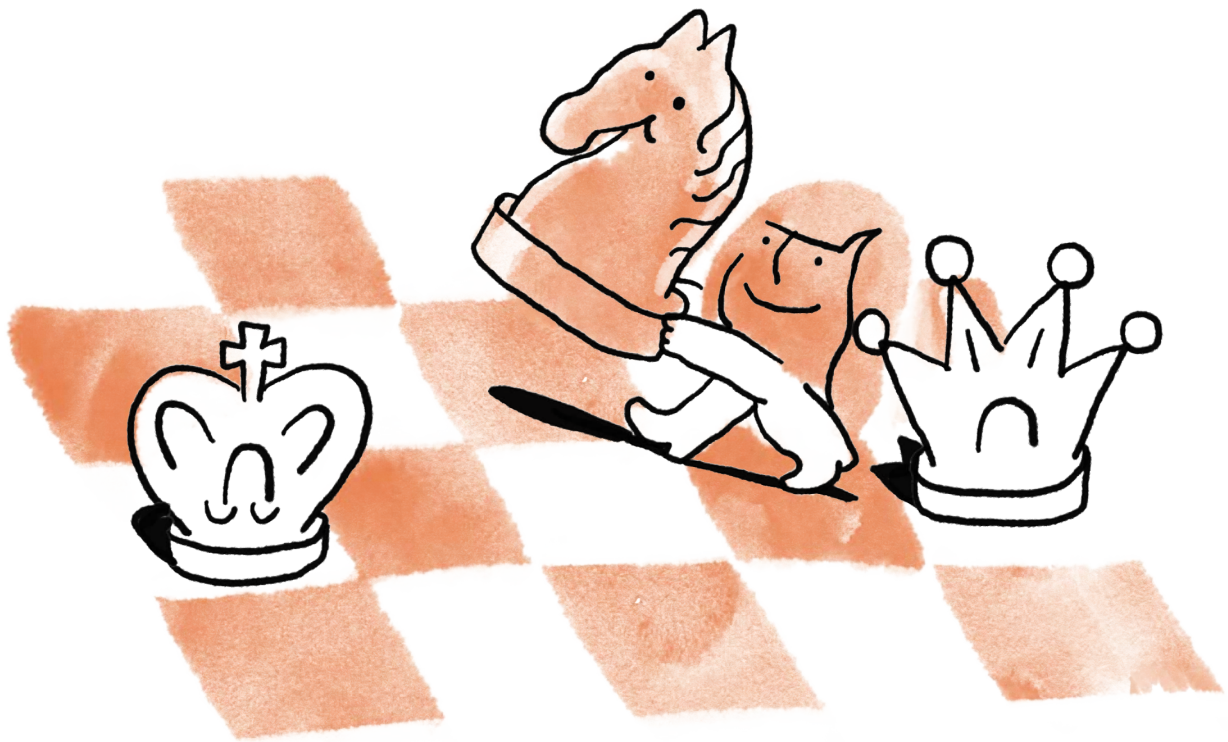
Kari Maripuu,
Brightsparkin perustaja ja yrittäjä

NÄIN TEET YRITYKSELLESI YKSINKERTAISEN BUDJETIN

Video auttaa sinua ymmärtämään, kuinka laadit yrityksellesi budjetin. Opit erottamaan erilaiset meno- ja tulotyyppit. Lisäksi Kari näyttää, miten saat laskettua hinnan tuotteellesi tai palvelullesi.

www.bit.ly/BUDGET-GPS

SOSIAALISEN MEDIAN STRATEGINEN KÄYTTÖ

OPI KÄYTTÄMÄÄN SOSIAALISTA MEDIAA ASiantuntijaOSAAMISEN TAI LUOVIA PROJEKTIESI ESITTELYYN!

Tämän päivän digitaalisessa maailmassa strateginen sosiaalisen median käyttö ei ole enää valinnaista luovien alojen ammattilaisille – siitä on tullut välttämätöntä.

Sosiaalisen median henkilöbrändi on yksi tehokkaimmista tavoista erottua kilpailijoista. Erilaisia alustoja hyödyntämällä voit kasvattaa luottamusta, saavuttaa uskottavuutta ja luoda merkityksellisiä yhteyksiä yleisösi.

Sosiaalisen median voima on inhimillisyydessä. Kun ihmiset näkevät asiantuntijaprofilin tai luovan ja kulttuurialan yrityksen takana olevan ihmisen, he ovat valmiimpia sitoutumaan ja ryhtymään yhteistyöhön. Sosiaalisen median kautta saat yhteyden laajaan yleisöön – voit tuoda luovaa työtä ja osaamistasi esiin, jakaa matkaasi ja rakentaa yhteisön brändisi ympärille.

Menestyvät luovan ja kulttuurialan asiantuntijat erottuvat muista muutenkin kuin vain lahjakkuudellaan. He osaavat luoda sosiaalisen median avulla kasvua, näkyvyyttä ja merkityksellistä vuorovaikutusta kohdeyleisönsä kanssa.

MUISTILISTA

- Julkaisen suunnitelmallisesti sisältöä, joka on linjassa brändini arvojen kanssa ja tuo esiin yritystäni tai rakentaa henkilöbrändiäni.
- Olen yleisöni kanssa aidossa vuorovaikutuksessa merkityksellisten keskusteluiden ja vastausten kautta.
- Teen selkeitä toimintakehotteita (call to action), jotka ohjaavat seuraajiani palveluideni tai tuotteideni äärelle.
- Analysoin erilaisia mittareita saadakseni tietää, millaisesta sisällöstä yleisöni pitää ja saavutanko tavoitteeni.
- Pidän yllä yhteneväistä visuaalista tyyliä, joka heijastaa luovaa identiteettiäni.

KYSYMYKSIÄ POHDITTAVAKSI JA KESKUSTELTAVAKSI

- Mitkä pelot tai rajoitteet estävät sinua tuomasta itseäsi esiin sosiaalisessa mediassa?
- Minkä ydinviestin tai omaperäisen näkökulman haluat välittää yleisöllesi?
- Miten voit luoda terveitä rajoja sisällöntuottamisen ja ydintyösi välille? Luo sisältöstrategia, joka auttaa sinua järjestelmällisyydessä.

TEHTÄVÄ YTIMEKÄS STRATEGIALUONNOS

Hahmottele sosiaalisen median strategiasi viidessä minuutissa paperille.

Kenet haluat tavoittaa? (Tarkalleen)

Mikä on päätavoitteesi? (Valitse yksi)

Mikä tekee sinusta ainutlaatuisen? (Supervoimasi)

Kuinka usein aiot olla esillä? (Ole realistinen)

Pidä suunnitelma muistutuksena näkyvällä paikalla työpisteelläsi.

LINKKEJÄ HYÖDYLLISIIN LÄHTEISIIN

Näin teet persoonallisempaa sosiaalisen median sisältöä

Blogipostauksessa annetaan 12 ideaa houkuttelevan sisällön luomiseen.

www.notescheduled.com/blog/12-ways-to-add-personality-to-your-social-media-content

Kuinka hyödyntää LinkedIniä ammattitapahtumiin liittyvässä verkostoitumisessa?

Oppaan avulla voit optimoida LinkedIn-profiilisi, luoda sisältöä, saavuttaa yleisöjä ja saada asiakkaita.

drive.google.com/file/d/1enfVahxTyxIVqcqPj0BruMjk15KoughV

Sosiaalisen median strategiaopas

Lataa ja tulosta valmis pohja

www.theseus.fi/handle/10024/794563

VINKKEJÄ JA SEURAAVAT ASKELEET

Määrittele arvolupauksesi: miten juuri sinun luova työsi erottuu muista?

Valitse pääasiallinen alusta vahvuuksiesi (kirjoittaminen, video, valokuvaus) ja sen mukaan, missä yleisösi viettää aikaa.

Tee suunniteltua sisältöä, seuraa suorituskykymittareita ja hyödynnä sosiaalisen median muistilistaa strategiasi hiomiseen.

***“Jos et ole somessa, sinua ei ole olemassa.
Se on luovien alojen liiketoiminnan uusi todellisuus.
Itsensä markkinoiminen voi tuntua epämukavalta,
mutta taitojaan voi tuoda somessa esiin monin
eri tavoin.”***

Ilze Švarcbaha,
Not Scheduledin perustaja ja toimitusjohtaja

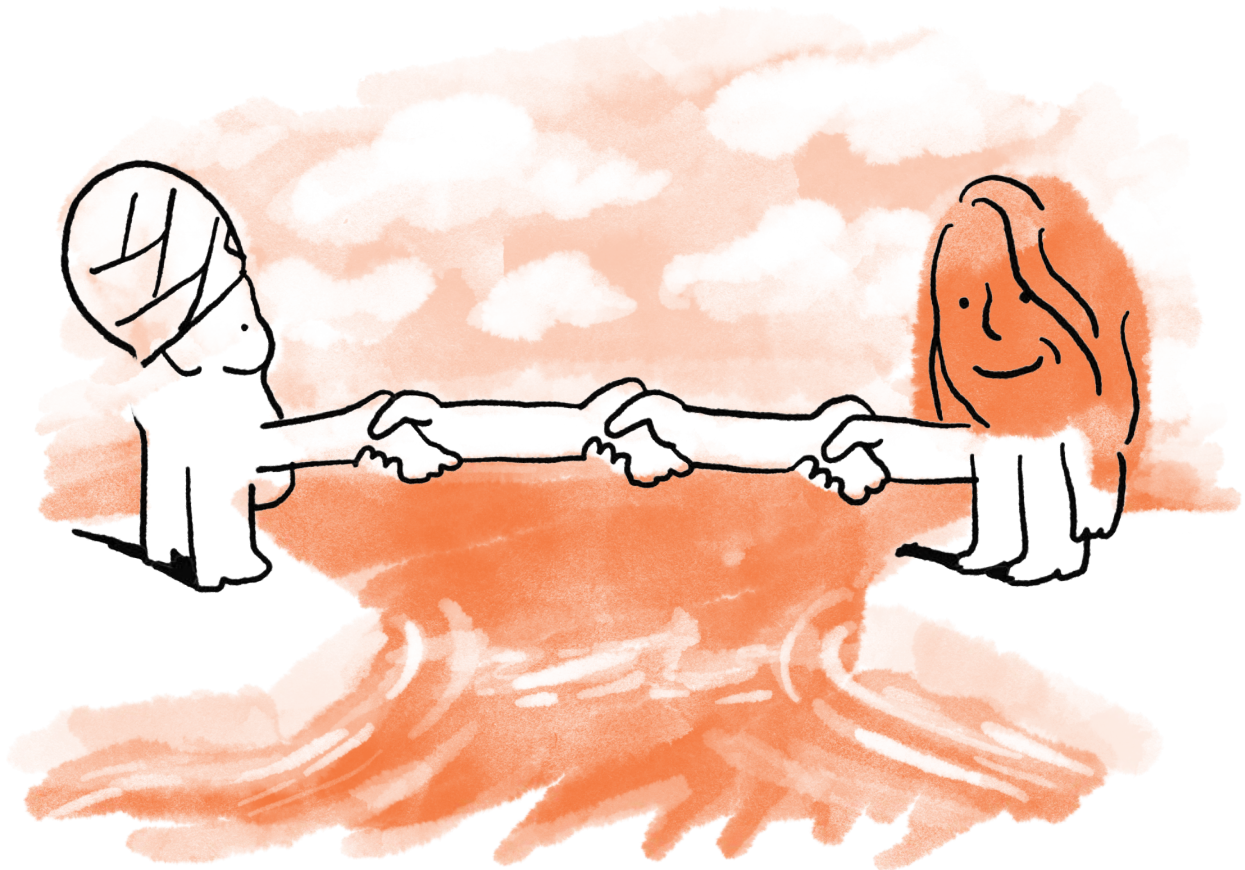
KUINKA LUOVIENTALOJEN AMMATILAISET VOIVAT KÄYTTÄÄ SOSIAALISTA MEDIAA STRATEGISESTI?

Videossa Ilze näyttää, kuinka luovien alojen ammattilaiset voivat ottaa sosiaalisesta mediasta kaiken irti. Olennaisimmat pointit ovat yksinkertaisia:

- Millä tahansa alustalla voi menestyä
- Paras tapa työnsä markkinointiin on olla oma itsensä
- Ihmiset seuraavat mieluummin oikeita ihmisiä kuin brändejä

Keskeiset opit: Pidä sosiaalinen media osana työskentelyrutiiniasi, osallista yleisöä vuorovaikutuksen avulla ja laadi suunnitelma, joka sopii aikatauluusi ja resursseihisi.

www.bit.ly/SOME-CREATIVES

VERKOSTOITUMINEN

MIKSI VERKOSTOITUMINEN ON URAKEHITYKSEN KANNALTA NIIN TÄRKEÄÄ? OPI KÄYTÄNNÖN STRATEGIOITA TEHOKKAAMPAAN VERKOSTOITUMISEEN!

Verkostoituminen auttaa löytämään uusia mahdollisuuksia, eikä sen merkitystä yleisen urakehityksen kannalta voi korostaa liikaa. Sen avulla voit rakentaa oman ammatillaisyhteisön, saada inspiraatiota ja löytää mahdollisia tulevaisuuden yhteistyökumppaneita. Verkostoituminen on korvaamaton työkalu työnhaussa ja osaamisesi esille tuomisessa. Se avaa uusia uramahdollisuuksia ja ovia, joita et muuten välttämättä löytäisi.

Verkostoituminen on muutakin kuin vain kontaktien keräilyä. Kyse on aitojen suhteiden luomisesta ja niiden potentiaalin tunnistamisesta. Parhaiten se onnistuu, kun olet avoin, helposti lähestyttävä ja oma itsesi. Tavoitteena on rakentaa luottamusta ja luoda molemminpuolisesti hyödyllisiä suhteita.

Verkostoituminen voi tuntua pelottavalta, mutta jokainen löytää siihen oman tapansa. Jo pelkkä tervehtiminen voi olla monen merkityksellisen suhteen alku. Sinun ei tarvitse olla varsinainen ekstrovertti. Parhaat verkostoitijat ovat usein niitä, jotka ovat hyviä kuuntelijoita ja aidosti kiinnostuneita muista. Unohda vaatimattomuus ja valjasta mielesi uusia kohtaamisia varten!

MUISTILISTA

Olen selvittänyt, millaisia kontakteja tarvitsen.

Olen tarkastellut nykyistä verkostoani ja tunnistanut potentiaaliset kontaktit.

Olen kartoittanut parhaat paikat ja tapahtumat verkostoitumiseen.

Olen pohtinut, millaisten ihmisten kanssa haluan verkostoitua ja valmistellut kysymyksiä/aiheita, joista haluaisin keskustella.

Olen valmistautunut esittelemään itseni ja osaamiseni. Uusien ihmisten tapaamiseen ja mielenkiintoisen vuorovaikutuksen syntymiseen kannattaa suhtautua lempeästi.

KYSYMYKSIÄ POHDITTAVAKSI JA KESKUSTELTAVAKSI

Millaisia suhteita sinun on edistettävä saavuttaaksesi ammatilliset tavoitteesi? Tarkenna verkostoitumismotiivisi.

Mitkä ovat suurimmat haasteesi verkostoitumisessa? Kuinka voisit selättää nämä haasteet?

Yritä muistella kahta tosielämän verkostoitumistilannetta – yhtä onnistunutta ja yhtä epäonnistunutta. Mitä tapahtui, ja mitä voisit oppia näistä kokemuksista?

TEHTÄVÄ

Osa 1: Esittele itsesi

Kirjoita itsestäsi lyhyt esittely, joka sisältää tärkeimmät asiat, jotka haluaisit kertoa itsestäsi uudelle ihmiselle. Kuvittele, että esittelyyn on aikaa vain pieni hetki – mitä sanoisit? Mieti, mikä tekee sinusta sinut! Mitä taitoja sinulla on? Millaista kokemusta sinulla on? Mistä olet kiinnostunut?

Osa 2: Keskustelun aloitus

Joskus tervehtiminen on vaikeinta! Mieti viisi erilaista tapaa aloittaa keskustelu tuntemattoman kanssa. Voit miettiä joko kysymyksiä, tilanteeseen liittyviä kommentteja tai jotain ihan muuta. Kun sinulla on joitakin ideoita valmiiksi mietittynä, keskustelun aloittaminen on helpompaa.

LINKKEJÄ HYÖDYLLISIIN LÄHTEISIIN

Näin verkostoidut

Opi käytännön tekniikoita, joiden avulla voit luoda arvokkaita henkilökohtaisia ja ammatillisia suhteita.

www.wikihow.com/Network

Meetup: Tapaa samanhenkisiä ihmisiä

Meetup on alusta, jossa voit löytää samanhenkisiä ihmisiä yhteistyökumppaneiksi, vertaistueksi tai jakamaan inspiraatiota. Tule mukaan ja löydä luovia ihmisiä alueeltasi!

www.meetup.com

Verkostoitumisen onnistumiset ja haasteet kulttuurituottamisessa

Paljonko verkostoitumisella voi vaikuttaa kulttuurialan eri hankkeiden ja projektien rahoitukseen? Mitkä ovat parhaat keinot verkostoitua, ja missä verkostoitumisen osa-alueissa kohdataan eniten haasteita?

oamkjournal.oamk.fi/2021/verkostoitumisen-onnistumiset-ja-haasteet-kulttuurituottamisessa

Tarkastuspodi: Verkostoitumisen taito

Laura Lindsberg on todellinen verkostoitumisen asiantuntija. Jaksossa keskustellaan mm. miten aloittaa verkostoituminen ja kuinka rakentaa vahvoja verkostoja. Kuuntele tästä:

open.spotify.com/episode/3dWig7GHZf1pdQsQFudzKj

Toimijana luovan alan verkostossa

Valitsenko olla verkoston osa? Okulaari-hankkeen artikkelissa avataan luovan alan ammatillisen toimijuuden ja verkostoitumisen merkitystä urakehitykselle sekä sitä, miten omaa osaamista voi kirkastaa ja hyödyntää yhteistyössä muiden kanssa.

okulaarihanke.turkuamk.fi/blogit/valitsenko-olla-verkoston-osa-toimijana-luovan-alan-verkostossa

VINKKEJÄ JA SEURAAVAT ASKELEET

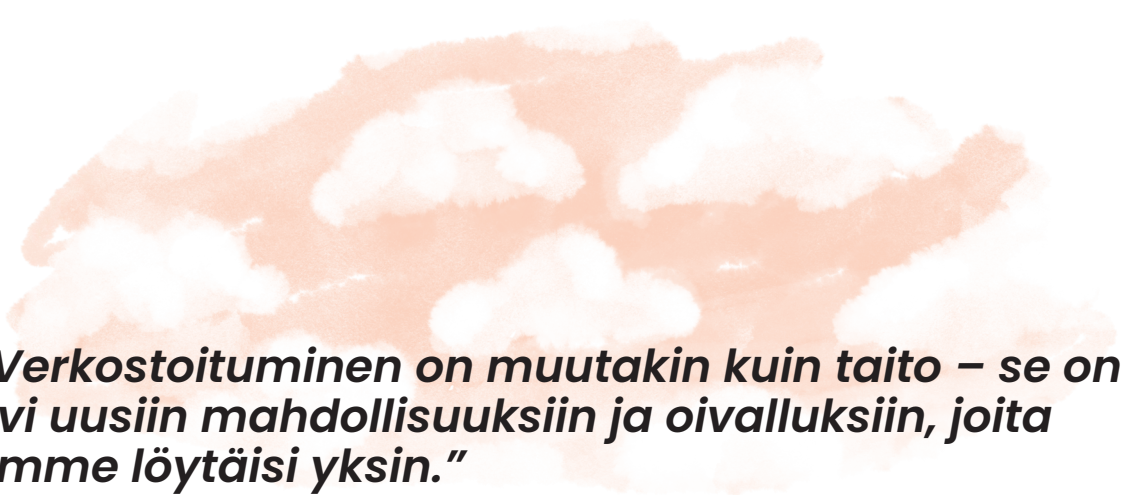
Kartoita kaikki tapahtumat ja tapaamiset, joihin voisit osallistua.

Aseta realistisia verkostoitumistavoitteita ja määrittele, mitä haluat saavuttaa.

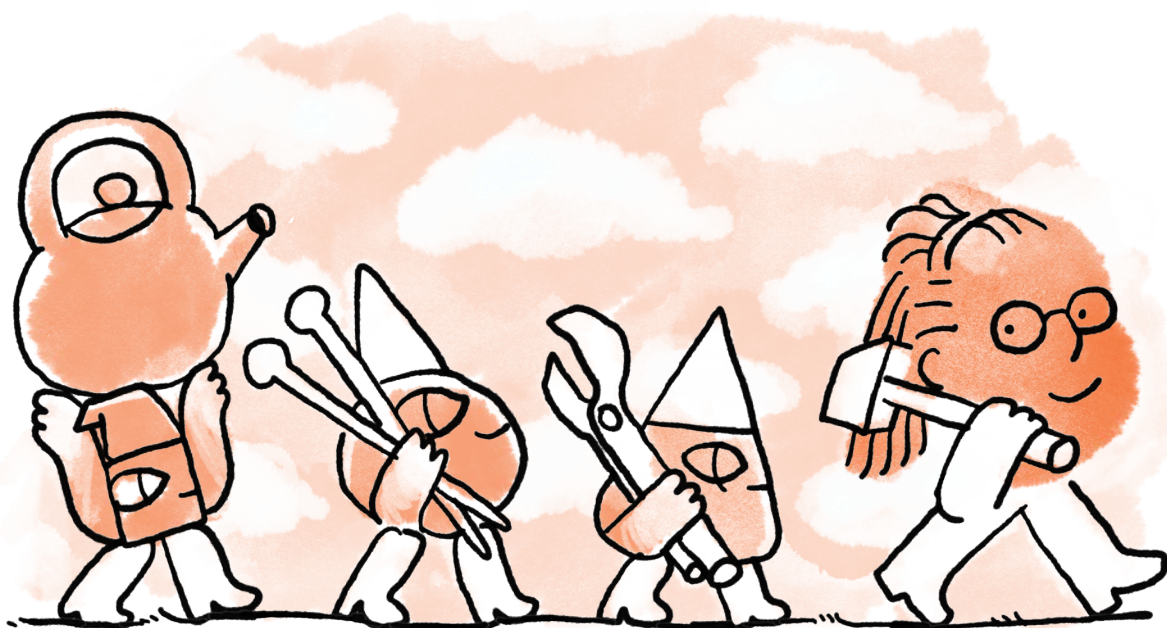
Käy läpi olemassa olevia kontaktejasi ja mieti, keneen kannattaisi ottaa uudelleen yhteyttä – tee se!

“Verkostoituminen on muutakin kuin taito – se on ovi uusiin mahdollisuuksiin ja oivalluksiin, joita emme löytäisi yksin.”

Laura Lindsberg,
Markkinoinnin ja verkostoitumisen ammattilainen

MONIALAINEN YHTEISTYÖ

**TARKASTELE TYÖELÄMÄÄ UUSISTA
NÄKÖKULMISTA JA LÖYDÄ UUSIA
MAHDOLLISUUKSIA VERKOSTOITUMALLA
MUIDEN ALOJEN AMMATTILAISTEN KANSSA.**

Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen ammatilliset mahdollisuudet muuttuvat ja kehittyvät jatkuvasti. Työtilaisuudet ovat tiukasti sidoksissa ympäristöömme ja siihen, miten hyvin voimme osaamisellamme tuottaa arvoa muille. On tärkeää olla perillä maailman muutoksista ja huomioida uudet näköpiirissä siintävät mahdollisuudet.

Tässä luvussa kehotamme pohtimaan tulevaisuuden tarjoamia vaihtoehtoja. Esimerkiksi kestävyysmurrokseen osallistuminen tai yhteistyön tekeminen muiden alojen asiantuntijoiden kanssa voi viedä uraasi uusiin suuntiin.

Monimutkaisten yhteiskunnallisten ongelmien ratkaiseminen ja pyrkimys kestävyteen vaativat tekoja kaikilla toimialoilla, joten kykyä tehdä tavoitteellista yhteistyötä tarvitaan. Käytännössä tämä tarkoittaa monialaisten yhteistyökumppanuuksien luomista ja uusien yhteistyötapojen kehittämistä.

MUISTILISTA

Olen listannut tärkeimmät teemat ja aiheet, joihin haluan vaikuttaa ammatillisen osaamiseni kautta: Millaisen muutoksen eteen haluan tehdä töitä?

Olen ottanut selvää ihmisistä, yrityksistä ja organisaatioista, joilla on samoja tavoitteita kuin minulla.

Tiedän, mikä on ydiosaamistani: Missä olen todella hyvä ja millaista lisäarvoa osaamiseni tuo monialaiseen yhteistyöhön?

Olen kartoittanut erilaisia uusia tehtäviä, joissa voisin hyödyntää osaamistani.

Olen verkostoitunut aktiivisesti, kertonut mitä voin tarjota ja tuonut esiin halukkuuteni tehdä yhteistyötä.

KYSYMYKSIÄ POHDITTAVAKSI JA KESKUSTELTAVAKSI

Ketä ihaillet ammatillisesti? Osaatko nimetä muutamia ihailemiesi ihmisiä tai projekteja, jotka ovat tehneet sinuun vaikutuksen? Mitä he/ne edustavat sinulle, ja miksi he/ne ovat sinulle merkityksellisiä?

Millaiset esteet tai normit määrittävät perinteitä alallasi, ja mistä ne kumpuavat? Kuinka voisit haastaa tai venyttää niitä?

Yritä keksiä ennalta arvaamattomia monialaisen yhteistyön muotoja: millä aloilla voisit kuvitella työskenteleväsi 20 vuoden päästä tai ketä tarvitset kumppaniksi? Testaa mielikuvituksesi rajoja ja selvitä, mikä todella innostaa sinua!

TEHTÄVÄ

MÄÄRITTELE MENESTYS

Ota 15 minuuttia aikaa ja luonnostele, millainen on toivottu tulevaisuuskuva urallesi. Palaa säännöllisesti harjoituksen äärelle ja päivitä haluttu suunta.

Mitä menestys tarkoittaa sinulle tulevaisuuden urallasi? Miten kuvailisit sitä?

Mitkä kolme käytännön uratavoitetta osoittaisivat, että olet menestynyt?

Mitkä kolme käytännön askelta voit ottaa kohti unelmauraasi?

LINKKEJÄ HYÖDYLLISIIN LÄHTEISIIN

Cross Innovation Toolbox – Alat ylittävän innovoinnin työkalupakki

Työkalu auttaa luomaan uusia yhteistyökuvioita luovien ja muiden alojen ammattilaisten välille:

ndpculture.org/wp-content/uploads/2023/11/Cross-Innovation-Toolbox.pdf

Training artists for innovation: Competencies for new contexts (Taiteilijat innovaatiotoiminnassa)

Julkaisussa esitellään taitoja, asenteita ja tietoja, joita tarvitaan monitieteisen yhteistyön tekemiseen.

www.researchgate.net/publication/305755554

VINKKEJÄ JA SEURAAVAT ASKELEET

Inspiroidu toimialarajat ylittävästä yhteistyöstä: Etsi parhaita käytäntöjä ja tapausesimerkkejä – opi aiheesta enemmän!

Tee selkeitä, lyhyen aikavälin tavoitteita, joilla voit edistää kykyäsi tehdä eri alojen välistä yhteistyötä: Mitä sinun on vielä opittava? Millaisia verkostoja tarvitset? Keneen kannattaa ottaa ensimmäisenä yhteyttä?

Laajenna ammatillista kuplaasi ja ota askel kohti moniammatillisia kumppanuuksia – tee itsesi näkyväksi! Puhu muille siitä, mikä innostaa sinua ja millaista osaamista sinulla on.

“Taiteilijoilla ja luovien alojen ammattilaisilla on kyky luoda rajattomasti arvoa. Käytännössä meidän on kuitenkin ylitettävä ammatillisia rajoja, määriteltävä roolimme uudelleen ja opeteltava tekemään monialaista yhteistyötä.”

Krista Petäjäjärvi,
Taideperustaisten innovaatioiden asiantuntija

JOHDATUS LUOVIIN MONIALAISII INNOVAATIOIHIN

Tällä videolla Krista esittelee luovien monialaisten innovaatioiden konseptin keinona lisätä yhteistyötä luovien alojen ammattilaisten ja muiden sektoreiden välillä. Videolla esitellään kiinnostava taidetta ja teknologiaa yhdistävä tapausesimerkki. Lisäksi siinä tuodaan esiin menestystekijöitä ja seikkoja, jotka on hyvä ottaa huomioon kestävässä yhteistyössä.

www.bit.ly/CROSS-IN

KIITOKSET

Haluamme kiittää kaikkia 15 CreativeGPS-asiantuntijaa, jotka osallistuivat hankkeen valmennusohjelmiin ja tämän työkirjan tekemiseen: Riitta Aittokallio, Marko Ala, Elsa Ervasti, Katriina Haikala, Emmi Harjuniemi, Anna Jussilainen, Berit Kashan, Laura Köönikkä, Laura Lindsberg, Kari Maripuu, Tiina Saar-Veelmaa, Jenni Sainio, Ilze Švarcbaha, Sirle Truuts ja Kristina Virse.

Lämpimät kiitokset myös kaikille 66:lle CreativeGPS-valmennusohjelmiin vuonna 2024 osallistuneille taiteen, kulttuurin ja luovien alojen ammattilaisille Latviasta, Virossa ja Suomesta. Tätä työkirjaa ei olisi syntynyt ilman teitä ja teiltä saamaamme palautetta!

**Northern
Dimension
Partnership
on Culture**

TAKU
Trade Union for
Art and Culture
Professionals

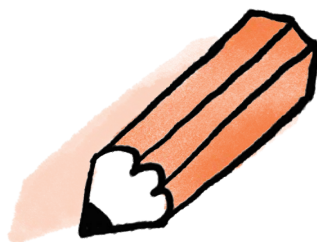
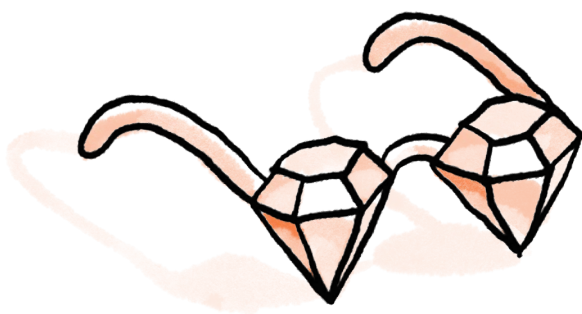
**Tallinn
Business
Incubator**

CreativeGPS-hankkeen kokonaisbudjetti on 212 644 euroa, josta 80 % (eli 170 115 euroa) saatiin päärahoittaja Interreg Central Balticilta. Loput 20 % rahoituksesta saatiin hankekumpaneilta.

Interreg Co-funded by
the European Union
Central Baltic Programme

www.centralbaltic.eu/project/creativegps

CreativeGPS

APPENDIX

ENTREPRENEURIAL SELF-ASSESSMENT TEST

Complete the following test, answering honestly, quickly, and using the scoring table below:

5 – always, 4 – often, 3 – sometimes, 2 – rarely, 1 – never.

NB! It is advisable to avoid average scores where possible (e.g., 3), as this could lead to an uninformative test result.

Question	1	2	3	4	5
1. I like to do things alone and do not need motivation from others					
2. When I have decided to do something, nothing stops me					
3. I am not afraid to take risks associated with creating and managing a business					
4. I plan my time and resources well and achieve results					
5. I objectively assess my time and abilities before starting work					
6. I act according to my capabilities					
7. I keep trying regardless of challenges and failures					
8. It is important for me to anticipate risks in order to avoid them					
9. I make personal sacrifices to complete work on time and keep promises I have made					
10. Regardless of feedback from others, I always strive to improve and develop myself					
11. Before starting, I collect as much information as possible and check that it is accurate					
12. I set short- and long-term goals in both my personal and professional life					
13. I plan carefully to achieve my business/work goals					

APPENDIX

	Question	1	2	3	4	5
14.	I fit in with others and like to achieve goals as a team					
15.	I am independently decisive but accept suggestions from others					
16.	Before starting work/projects, I prefer to collect as much information as possible					
17.	I set goals based on my resources and skills					
18.	I am a good communicator and can convince others					
19.	I regularly evaluate the results of my work and look for ways to improve them					
20.	I am happy with my work. I believe I will continue to develop and become even better over time					

ANALYSIS OF THE RESULTS

Add up the results according to the table below:

Question	+	Question	=	Entrepreneurial Nature	Your Score
Question 1	+	Question 6	=	Opportunity seeker	
Question 2	+	Question 7	=	Determined	
Question 3	+	Question 8	=	Risk taking	
Question 4	+	Question 10	=	Quality-oriented	
Question 5	+	Question 9	=	Committed to work	

APPENDIX

Question	+	Question	=	Entrepreneurial Nature	Your Score
Question 11	+	Question 16	=	Information seeker	
Question 12	+	Question 17	=	Goal setter	
Question 13	+	Question 19	=	Skills planner	
Question 14	+	Question 18	=	Persuasive networker	
Question 15	+	Question 20	=	Self-confident	

Rate your scores according to the questions. For example, if you answered 5 (always) to questions one and six, then you have strong opportunity-seeking qualities. But if you answered 1 or 2 to questions 14 and 18, for example, then your weaknesses are persuasion and networking, and you should develop these skills.

Add up the answers to all questions from top to bottom. For example, if question one and question six were both 5, then the score for this row is 10.

TOTAL = _____

Interpretation of the test result:

Result	Meaning
<50	Your entrepreneurial skills are currently lacking. Focus on activities that prepare you to become an entrepreneur and develop your skills (e.g., training, books, involving a mentor, etc.)
50-80	Average result. You have gaps that could be filled. You could develop your knowledge and improve your skills (e.g., by taking certain courses).
>80	Well done! You are entrepreneurial and have an entrepreneurial spirit — continue to nurture it!